SFS 1976: 355

Utkom från trycket
den 16 juni 1976

Lag
om styrelserepresentation för de anställda i bankinstitut och försäkringsbolag;

utfärdad den 3 juni 1976.

Enligt riksdagens beslut[1] föreskrives följande.

1 § Denna lag syftar till att de anställda i bankinstitut och försäkringsbolag genom styrelserepresentation skall beredas insyn och inflytande i fråga om företagets verksamhet.

2 § Med företag avses i denna lag bankinstitut eller försäkringsbolag, varå lagen är tillämplig.

Med koncern förstås i denna lag svenska juridiska personer som enligt bestämmelserna i 1 kap. 2 § aktiebolagslagen (1975: 1385) eller vid en motsvarande tillämpning av dessa bestämmelser är moderföretag och dotterföretag i förhållande till varandra, under förutsättning att moderföretaget är bankinstitut eller försäkringsbolag som avses i 4 § första stycket.

[1] Prop. 1975/76: 169, NU 69, rskr 403.

3 § Med anställd avses i denna lag

1. den som är anställd tills vidare,

2. den som är anställd för viss tid, viss säsong eller visst arbete och arbetar i genomsnitt minst 16 timmar per vecka.

Genom kollektivavtal som på arbetstagarsidan har slutits eller godkänts av berörda centrala arbetstagarorganisationer kan bestämmas att annan minsta tid än som sägs i första stycket 2 skall gälla.

Med anställda i centralkassa avses i denna lag även anställda i ansluten jordbrukskassa.

4 § I bankaktiebolag, sparbank, centralkassa för jordbrukskredit, försäkringsaktiebolag och ömsesidigt försäkringsbolag som ej är moderföretag och som under det senast förflutna räkenskapsåret här i landet har sysselsatt i genomsnitt minst 25 arbetstagare har de anställda rätt att utse två ledamöter i styrelsen (arbetstagarledamöter) och en suppleant för varje sådan ledamot.

Första stycket äger motsvarande tillämpning på moderföretag. Därvid skall antalet arbetstagare avse koncernen i dess helhet och rätten till styrelserepresentation tillkomma samtliga anställda inom koncernen.

5 § Har arbetstagarledamöter utsetts, förändras ej de anställdas rätt till styrelserepresentation, om därefter antalet anställda underskrider 25.

6 § Bolagsstämma, sparbanks huvudmän eller centralkassas stämma kan utan ändring av företagets bolagsordning, reglemente eller stadgar besluta att denna lag skall äga tillämpning, även om antalet anställda ej uppgår till 25, eller att de anställda skall ha rätt att enligt denna lag utse flera än två arbetstagarledamöter och suppleanter för dem.

7 § Vid tillämpning av 71 § första stycket lagen (1955: 183) om bankrörelse och av 26 § första stycket första punkten lagen (1956: 216) om jordbrukskasserörelsen skall hänsyn ej tagas till arbetstagarledamot.

8 § Bestämmelserna i 72 § andra stycket lagen (1955: 183) om bankrörelse, 37 § andra stycket 1 lagen (1955: 416) om sparbanker och 26 § andra stycket lagen (1956: 216) om jordbrukskasserörelsen äger ej tillämpning på arbetstagarledamot.

9 § Om ej annat följer av denna lag, äger vad som är föreskrivet om styrelseledamot och styrelsesuppleant i företags styrelse motsvarande tillämpning på arbetstagarledamot och suppleant för sådan ledamot.

10 § Bestämmelserna i 5 § första stycket 6 lagen (1955: 183) om bankrörelse, 6 § 6 och 22 § andra stycket lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar samt 6 § första stycket 7 och 170 § första stycket 5 lagen (1948: 433) om försäkringsrörelse gäller ej arbetstagarledamot eller suppleant för sådan ledamot.

11 § Beslut att inrätta styrelserepresentation för de anställda fattas av lokal arbetstagarorganisation, som är bunden av kollektivavtal i för-

hållande till företaget och företräder mer än hälften av de anställda vid företaget eller av flera sådana arbetstagarorganisationer som tillsammans har denna omfattning.

Rör beslutet moderföretag, fattas det av lokal arbetstagarorganisation som är bunden av kollektivavtal i förhållande till företag inom koncernen och företräder mer än hälften av koncernens anställda, eller av flera sådana arbetstagarorganisationer som tillsammans har denna omfattning.

Företagets styrelse skall skriftligen underrättas om beslut att inrätta styrelserepresentation för de anställda.

12 § I företag som ej är moderföretag utses arbetstagarledamot och suppleant för sådan (arbetstagarrepresentanter) av de lokala arbetstagarorganisationer som är bundna av kollektivavtal i förhållande till företaget. I moderföretag utses arbetstagarrepresentant av de lokala arbetstagarorganisationer som är bundna av kollektivavtal i förhållande till företag inom koncernen.

13 § Enas ej organisationerna om annat, gäller följande ordning för utseende av arbetstagarrepresentanter.

Tillhör mer än fyra femtedelar av de kollektivavtalsbundna arbetstagarna vid företaget samma lokala arbetstagarorganisation, får denna utse samtliga arbetstagarrepresentanter, om ej annan sådan organisation företräder minst en tjugondel av dessa arbetstagare. Denna organisation får i sådant fall utse en suppleant. Företräder ej någon organisation mer än fyra femtedelar av de kollektivavtalsbundna arbetstagarna vid företaget, får de två lokala arbetstagarorganisationer som företräder det största antalet sådana arbetstagare utse vardera en ledamot och en suppleant.

Vid tillämpningen av andra stycket anses lokala arbetstagarorganisationer som tillhör samma centrala arbetstagarorganisation som en organisation. I fråga om moderföretag skall vad som sägs i andra stycket om antal kollektivavtalsbundna arbetstagare avse koncernen i dess helhet.

14 § Arbetstagarrepresentant skall utses bland de anställda vid företaget eller, i fråga om moderföretag eller försäkringsbolag som är dotterföretag, bland de anställda inom koncernen.

15 § Tiden för arbetstagarrepresentants uppdrag bestämmes av den som utser honom. Uppdragstiden får dock ej omfatta mer än fyra hela räkenskapsår och skall bestämmas så, att uppdraget upphör vid slutet av ordinarie stämma på vilken styrelseval förrättas.

Förordnas ej annat med anledning av ansökan om undantag enligt 19 §, tillträder arbetstagarrepresentant sitt uppdrag vid tidpunkt som bestämmes av den som har utsett honom, dock tidigast tre månader efter det att underrättelse enligt 11 § har kommit företagets styrelse till handa.

16 § Suppleant för arbetstagarledamot har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträden, även om ledamoten är närvarande.

17 § En arbetstagarrepresentant får närvara och deltaga i överläggningarna när ärende, som senare skall avgöras av styrelsen, förberedes av därtill särskilt utsedda styrelseledamöter eller befattningshavare i företaget.

Avser uppdrag enligt 74 § andra stycket lagen (1955: 183) om bankrörelse eller 39 § första stycket lagen (1955: 416) om sparbanker regionstyrelse eller motsvarande organ, har de anställda inom regionen rätt att bestämma att en representant för dem jämte en suppleant skall omfattas av uppdraget. Sådan representant har motsvarande rätt som avses i första stycket.

Enas ej arbetstagarorganisationerna om annat, utses representant som avses i första och andra styckena av den organisation som företräder det största antalet kollektivavtalsbundna arbetstagare vid företaget eller, i fråga om moderföretag, inom koncernen.

18 § Arbetstagarrepresentant får ej deltaga i behandling av fråga som rör

1. förhandling med arbetstagarorganisation,
2. uppsägning av kollektivavtal eller
3. stridsåtgärd.

19 § Skulle styrelserepresentation för de anställda medföra väsentlig olägenhet för försäkringsaktiebolag på grund av att styrelsens sammansättning är beroende av förhållande mellan olika aktieägare eller aktieägargrupper, som framgår av bolagsordningen, avtal eller annan omständighet, får regeringen medge undantag från denna lag, om olägenheten ej kan undanröjas på annat sätt.

Första stycket äger motsvarande tillämpning på ömsesidigt försäkringsbolag. Med förhållande som avses i första stycket jämställes därvid förhållande mellan olika intressentgrupper inom bolaget.

Undantag skall förenas med villkor om åtgärder som på annat sätt tillgodoser arbetstagarnas intresse av insyn och inflytande i fråga om företagets verksamhet.

20 § I mål om tillämpning av denna lag i annat fall än som avses i 19 § gäller lagen (1974: 371) om rättegången i arbetstvister, i den mån tvisten avser förhållandet mellan företaget och de anställda.

21 § Utöver vad som i övrigt gäller kan arbetsdomstolen i mål om tillämpning av denna lag förordna att förhandling skall hållas inom stängda dörrar, i den mån det kan antagas att offentlighet skulle medföra risk för väsentlig skada för part eller annan genom yppande av affärs-, drifts- eller därmed jämförligt förhållande hos företag eller organisation.

22 § I anmälan om styrelsens sammansättning enligt 88 § lagen (1955: 183) om bankrörelse, 37 § lagen (1951: 308) om ekonomiska föreningar samt 90 § och 204 § 3 mom. lagen (1948: 433) om försäkringsrörelse skall anges om ledamot eller suppleant har utsetts enligt denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1976. Hänvisning till aktiebolagslagen (1975: 1385) skall till utgången av år 1976 avse motsvarande lagrum i lagen (1944: 705) om aktiebolag.

2. Har beslut att inrätta styrelserepresentation fattats enligt lagen (1973: 1093) om styrelserepresentation för de anställda i bankinstitut och försäkringsbolag och har undantag ej medgivits enligt 15 § samma lag, gäller beslutet alltjämt. Arbetstagarrepresentant som har utsetts enligt äldre lag får behålla sitt uppdrag till och med den ordinarie stämma med styrelseval som äger rum närmast efter det att tre hela räkenskapsår förflutit, om ej organisationerna bestämmer annat. I övrigt gäller i fråga om styrelserepresentation som nu har sagts den nya lagen.

3. Har beslut fattats om undantag som avses i 2, gäller det alltjämt.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

G. E. STRÄNG
(Finansdepartementet)